

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XII. Solvuntur difficiles ipsius loci duo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

XI. Origeni quoque obiectum est, fuisse persuasum illi eminentum corpus & specie A tenus apparet gestasse Christum, non verum; & fallis imaginibus illudentem oculis, inanibus miraculorum, laborum, tormentorumque umbris credulos homines inescasse. Proprium id fuit Hæreticorum illovm dogma, qui ex eo φαστασιασαι & δοκουναι dici meruerunt: post quorum signiferum Simonem magum primi propugnarunt illud Basilides, Valentinus, Cerdo, Marcio, & Manichæus. Inter quos Valentinus spiritale quoddam corpus è cælo Christum detulisse volebat, ac per Mariam velut per canalem transiisse, nihil inde fumentem. Falla eos, si quid conijcio, loci hujus interpretatio delusit: Primus homo de terra,

2. Cor. 15. 47.

Iren. libr. 1. cap. 11. apud Theodoret. Dial. 2.

terrenus; secundus homo de cælo, cælestis. Apelles autem Christum neque in phantasmate dicit fuisse sicut Marcion, neque in substantia veri corporis, ut Evangelium docet: sed in eo quod è superioribus partibus descenderet, ipso descensu sideream sibi carnem & æream contexuisse. Verba sunt Tertulliani B libr. De præscript. cap. 51. Idem quoque de Apollinari adnotat Theophylactus in 3. Ioh. Vnde à Valentino non multum abluisse utrumque planum est. Tres illi tamen τρις φαστασιασαι accenserentur, οτι το αυτο εστι, inquit Irenæus, δοκουναι ληξαι πηρωσεις, η εδεν εν τω υμιας ελκυσθη, οτι οδ αυ αληθης σαφης η αυτη ερηκος, οτι εσ ιμας ελκυσθη, οτι εν τω αφηλων παδων τω αυτη εις ταυτων αυτησ αληθωτων. Quia idem est dicere specie cum apparuisse, & nihil de Maria sumisse. Neque enim vere carnem & sanguinem habuisset, per qua nos redemit, nisi verus Adami fomentum in sese collegisset. Hæreticorum porro illorum nequissimis confona dixisse Origenem adversarij ejus calumniabantur. Quæria (criminatione) post istas est, inquit Pamphilus in Apologia, qua istis omnibus adversatur, (caca enim est malitia) quod dicunt eum dicere δοκουναι, idest putative tantum, & per allegoriam, non etiam secundum ea qua juxta historiam referantur, gesta esse omnia qua à Salvatore gesta sunt. Zonaras quoque libr. 2. Origenem existimasse C negat Christum de Virgine Maria carnem sumisse. Hanc autem calumniam ipse à se egregie depellit Origenes in verbis quæ in eodem Apologia loco recitantur, probatq; ex Scripturis sanctis de femine Abraham & David vere natum fuisse Christum, neque putative, & per phantasia res suas gessisse; neque spiritale corpus, sed carneum & terrenum circumtulisse; nec factum eum per mulierem, sed ex muliere. Faciunt & ea pro ipso quæ scripsit Homil. 1. in Ezech. Respondent mihi Hæretici, qui naturam illius (Christi) ut phantasma eludunt, quare Christus Filius hominis appellatur: & quæ Tract. 35. in Matth. suscipiens enim (Christus) naturam carnis humane omnes proprietates implevit, ut non in phantasia habuisset carnem existimaretur, sed in veritate: & Homil. 14. in Luc. Iesus erat indutus vestibus sordidis. Quod quidem D adversus eos facit qui negant Dominum nostrum humanum habuisse corpus, sed cælestibus & spiritibus fuisse contextum. Si enim de cælestibus, & ut illi falso asserunt, de syderibus, & alia quadam sublimiori, spiritalique natura corpus ejus fuerit, respondeant quare potuerit spiritale corpus esse sordidum; aut quomodo hoc interpretentur quod posuimus: Iesus erat indutus vestibus sordidis? & libr. 2. εδ ερηκος, c. 6. Propter quod cum omni metu & reverentia contemplandum est, ut in uno eodemque ita utriusque natura veritas æmonstretur, ut neque aliquid indignum & indecens in ævina illa & ineffabili substantia sentiatur, neque rursus qua gesta sunt falsi illusa imaginibus existimantur: & libr. 5. in Epist. ad Rom. Sed hoc non intelligentes quidam Hæreticorum conati sunt ex hoc Apostoli loco (Rom. 6. 5. 6.) asserere quod Christus non vere mortuus sit. Quibus responderi quoniam persacile est, non puto necessarium ex cæteris vel Apostoli vel Evangeliorum dictis, ubi simpliciter mors ejus, & non similitudo mortis scribitur, E testimoniorum pondus adhibere, cum possimus ad eos dicere: si similitudo mortis fuit, fuit & non vera resurrectio, & nos ergo videbimur resurgere, & non resurgemus: & videbimur mori peccato, & non vere moriemur: & omne ergo quod gestum est, & geritur, usum est geri, sed non est gestum. Superest igitur ut & quod salvati sumus veri simus salvati, sed non vere salvati simus. Vnde quoniam hæc tam absurda sunt, ut non indigeant improbationibus, nos ad explanationem eorum qua habentur in sequentibus convertamur: & libr. 2. contra Cels. ελαδεν η αυτησ το ερηκος η αυτησ εν τω ερηκος, οτι εν τω ερηκος η αυτησ εν τω ερηκος, οτι εν τω ερηκος η αυτησ εν τω ερηκος. Hinc illius in Marcionistis opinionis damnanda ac confutanda partes Adamantio recte tribuit Auctor dialogi De recta in Deum fide. F

XII. Quæ cum ita sint, mirum videri possit, quid sit cur Homil. 17. in Luc. ita scripserit Origenes: Habuit corpus humanum (Christus) & hoc signum est cui contradicitur. Alij enim dicunt eum venisse de cælis: alij tale quale nos corpus habuisse, ut per similitudinem corporis etiam nostra corpora redimeret à peccatis, & daret nobis spem resurrectiæ. Reprehendit eos Origenes qui Christum dicunt tale quale nos corpus habuisse; ergo corpus nostrum dissimile gestasse putavit. In quo autem posita fuerit ea dissimilitudo ipse edisserit in Proœmio librorum εδ ερηκος. Incarnatus est (Christus) cum Deus esset, & homo mansit quod Deus erat. Corpus assumpsit nostro corpori simile, eo solo differens quod natum ex Virgine de Spiritu sancto est. Et quoniam hic Iesus Christus natus & passus est in veritate, & non per imaginem, communi hæc morte vere mortuus est: vere enim à mortui resurrexit.

A Trahi quoque illud potest in calumniam quod habet Origenes in Apologia Pamphili: Sed & circumfisionis ejus ratio nobis quidem non generabit majorem angustiam, dicentibus cum consequenter humano corpore & circumfisionem esse, & preputium ejus terre mandatum fortassis usque ad tempus; aut si aliter est, in alia disputatione requiretur. Hac tamen ejus circumfisionis satis conangustabit eos qui ex diverso sunt; (idest, ἐπεὶ οὐδὲν ἔστιν, qua notione eadem locutio alibi usurpatur:) spiritale enim corpus quomodo poterat circumfisioni ferro terreno? Propter quod non erubuerunt quidam ex ipsis de preputio circumfisionis ejus etiam libros edere, quibus ostendere conarentur quod in substantiam cesserit spiritalem. Non minus autem angustabuntur etiam illi qui animale corpus dicunt esse corpus Christi. Ergo animale corpus Christo abjudicatur; sed & humanum, humanum siquidem corpus animale juxta Apostolum I. Cor. 15. 44, & seq. Verum res aliter putanda est. Valentinianos siquidem perstringit, qui cum triplex hominum genus esse fecerent, πρῶτον πνευματικόν, ἕνδον ψυχικόν, & τῆς γῆς σαρκοῦ, & σαρκινόν, & γῆνης, ab illis dicebantur, & priora duo salutem aternam assequi posse, posterius neutiquam; Christum non πνευματικόν solum, sed ψυχικόν etiam naturam assumisse definebant. Testem damus Irenaeum apud Epiphanium: *Epiph. Her.*

B Quoniam libertate arbitrii pollet, ut id servaret. Quibus enim salutem comparaturus esset, eorum primitias assumisse dicunt; ab Achanoth quidem spiritale, ab Opifice vero animale Christum induisse: propter administrationem autem suam circumpositum ei fuisse corpus animali natura praeditum, ineffabili vero arte constructum, ut videri, tangi, & pati posset. Nihil autem materia constans illum suscepisse dicunt; materiam quippe salutis neutiquam esse capaceam.

XIII. Ac cogitanti mihi unde hanc de se violatae humanitatis Christi, eique falsi affidi corporis suspicionem commoverit Origenes, locum unum praeter superiores duos reperio, unde haec potuit oriri criminatio. Is habetur Tract. 35. in Math. Venit ergo traditio talis ad nos de eo, quoniam non solum duae formae in eo fuerunt; una quidem secundum quam omnes cum videbant; altera autem secundum quam transfiguratus est coram Discipulis suis in monte, quando & resplenduit facies ejus tanquam Sol, sed etiam unicuique apparebat, secundum quod fuerat dignus. Et cum fuisset ipse, quasi non ipse omnibus videbatur. Et paulo post: Et non mihi videtur incredibilis esse traditio haec, siue corporaliter propter ipsum Iesum, ut alio & alio modo videretur hominibus; siue propter ipsam Verbi naturam, quod non similiter cunctis apparet. Si autem hoc ita se habet, possibile est solutionem ejus invenire quod quaeritur. Quoniam est frequentes cum viderunt turba venientes cum Iuda, nihilominus opus habebant propter transformationes ejus qui cum ostenderet eis, habens notitiam eius familiariorum per multam commorationem cum eo, ut intelligeret transformationes ejus secundum quas suis apparere solebat. Hoc idem significatur etiam per Iohannem Evangelistam, ubi sciens Iesus quae superventura erant ei, procedens foras dixit: Quem quaeritis? At illi dixerunt, Iesum Nazarenum. Et dixit eis: Ego sum; & abierunt, & ceciderunt retrorsum. Vides quia non eum cognoscebant, cum frequenter vidissent, propter transformationes ipsius. Haec repetere necessum habuimus, ne quid de sententia Origenis deciperetur. Qui ergo frequentem formarum mutationem Christi corpori assignasse Origenem intellexerant, adeo ut aliud aliudque singulis appareret; proclive ijs fuit existimare mutuatitium illud, & ascititia constatum substantia, non proprium, nec nostri simile, eundem credidisse. Si quem autem offendit commentum illud, varias Christum induisse formas, & sese pro libitu versipellem fecisse; notet ille propositum fuisse hoc ab Origene, tanquam ab alijs sibi traditum, non velut à se confictum; ut rem minime incredibilem, non quasi compertam; dubitando, non asserendo.

XIV. Inter novem criminationes quas Origeni impingi solitas refutat Pamphilus in Apologia, tertia illa est, quod dicunt eum secundum Ariaman vel Paulum Samosatenum, puerum hominem, idest non etiam Deum dicere Christum Filium Dei. Nicephorus quidem libr. 17. cap. 27. de Christo dixisse Origenem tradit, ὅτι ψυχὸς ἀθεοῦ ἢ Cyriacus quoque, apud Symeonem Metaphrastem vita ejus scriptorem, Origenistas Palaestinam sexto saeculo infidentes dixisse affirmat Christum non esse unum ex Trinitate. Hanc criminationem alijs superius à se commemoratis valde contrariam esse dicit Pamphilus, sed multo magis etiam quarta repugnat, quam in proxime precedentibus examini nostro subjecimus; unde alterutrius falsitas manifeste elucet; sed clarius etiam tertia illa convellitur ex sexcentis Origenis adversus Ebionem, vel traditam ab Ebione doctrinam argumentis. Quae si quis colligere velit universa, otium suum in re notissima demonstranda disperdet. Satis ille erit, quem è primo Origenis De principijs libro Pamphilus adducit.

XV. Proxime commemoratas calumnias haec excipit in laudata toties Apologia: *Quin-*

Epiph. Her. 31. c. 20.